

PSICOLOGIA DE LA MEMÒRIA: CAMPS D'APLICACIÓ

26966

Unitat de Psicologia Bàsica
Departament de Psicologia Bàsica, Evolutiva i de l'Educació

Professors: Teoria: :

Josep Baqués Cardona
Dolors Sáiz Roca

Pràctiques Laboratori:

Rocio Pina Rios

Docència Tutoritzada

Dolors Sáiz Roca

OBJECTIU

Partim d'una concepció actual sobre la memòria i del supòsit que aquest procés està clarament relacionat amb tot el comportament humà i, especialment, amb el tractament de la informació. Així, com es veurà al llarg del curs el funcionament de la memòria és imprescindible en àrees tan rellevants com la psicologia jurídica, la intervenció en vellesa, o en el marc educatiu o clínic, així com també en temes relacionats amb comunicació o psicologia de la publicitat.

Aquesta assignatura té com objectiu:

- apropar a l'estudiant, com el seu nom indica, a tots aquests diferents camps d'aplicació de la psicologia de la memòria. En certa manera es tracta d'aprofundir en els temes que es van començar a treballar en el Bloc 4 de memòria de l'assignatura d'Atenció, Percepció i Memòria de Primer Cicle.
- es pretén una intervenció activa dels estudiants, per això es propiciaran més classes de discussió que classes magistrals, però de totes maneres, aquesta discussió està orientada pels professors i es tractarà de sintetitzar els punts fonamentals de cada tema.
- aconseguir hàbits de reflexió sobre els diferents temes.
- Aprendre les diferents eines per poder apropar-se al estudi d'un tema per un mateix.

TEMARI

El temari s'inicia amb una discussió recordatori dels factors generals que afecten a la memòria així com les diferents formes de mesura. Una vegada situades les bases generals de les que partim es planteja l'aplicació en el diferents camps.

Com que l'assignatura parteix d'un plantejament obert al diàleg amb els estudiants i els seus interessos es podrà optar per el desenvolupament d'alguns temes més que d'altres - segons les demandes dels propis estudiants- o per veure tota la temàtica de forma més general.

Cal assenyalar, en qualsevol cas, que les temàtiques que es tracten són:

- memòria i publicitat
- memòria de testimonis
- memòria i vellesa
- optimització i potenciació de la memòria
- memòria, comprensió de textos i lectura
- memòria quotidiana (memòria autobiogràfica)
- patologia de la memòria.

PRÀCTIQUES

L'objectiu de les pràctiques és l'adquisició de les destreses necessàries per a l'avaluació de la memòria, la realització d'experiments sobre memòria, la interpretació i discussió de resultats així com la correcta presentació de la informació que s'obté d'aquests.

Les pràctiques es realitzen setmanalment en grups de laboratori.

Els continguts de les pràctiques s'ajusten al temari de l'assignatura que, tal com s'ha dit abans, té un caràcter flexible. De manera orientativa, els temes tractats a pràctiques acostumen a ser:

- Recerca bibliogràfica.
- Avaluació de la memòria.
- Programes d'activació i potenciació de la memòria.
- La memòria en la vellesa.
- La memòria en l'àmbit publicitari.
- Memòria de testimonis: Avaluació de la credibilitat d'una declaració.
- .

Les pràctiques s'avaluen a partir de l'assistència, la participació i la realització dels treballs de pràctiques (acostumen a ser tres treballs en grup).

BIBLIOGRAFIA RECOMENADA

Per a aquesta assignatura es poden fer servir els manuals generals de memòria, especialment:

Baddeley, A.D. (1998). *Memoria Humana: Teoría y Práctica*. Madrid: McGraw-Hill.

- Baddeley, Alan (2004). *Your memory: A user's guide (New illustrated edition)*. London: Carlton Books.
- Neath, I. i Surprenant, A. (2002). *Human Memory (Second edition)*. New York: Wadsworth Publishing.
- Ruiz-Vargas, J.M. (1991). *Psicología de la Memoria*. Madrid: Alianza Editorial.
- Ruiz-Vargas, J.M. (1994). *La memoria humana: Función y estructura*. Madrid: Alianza.
- Ruiz-Vargas, J.M. (2002). *Memoria y olvido*. Madrid: Trotta.
- Saiz, D., Saiz, M. i Baqués, J. (1996). *Psicología de la memoria. Manual de prácticas*. Barcelona: Avesta.

En funció de cadascún dels temes aplicats recomanem la següent bibliografia:

- Andrade, J. (Ed.) (2002). *Working Memory in Perspective*. Hove (UK): Psychology Press.
- Baddeley, A.; Aggleton, J. i Conway, M. (2002). *Episodic memory: New directions in research*. Oxford: Oxford University Press.
- Baddeley, A.D.; Kopelman, M.D. i Wilson, B.A. (2002). *The Handbook of memory disorders. Second Edition*. Chichester, UK: John Wiley
- Boget, T. i Penadés, R. (2000). *No me acuerdo: Trastornos de la memoria*. Barcelona: Grupo Editorial Oceano.
- Cowan, N. (2005). Working Memory Capacity. Psychology Press (UK).
- Durso, F.T, Nickerson et al. (1999). *Handbook of applied cognition*. Chichester (UK): John Wiley and sons.
- Engelkamp, J. (1998). Memory for actions. Hove: Psychology Press.
- Hermann, D.G. et al. (eds) (1996). Basic and Applied memory research. Vols. 1 y 2. New Jersey: LEA.
- Kandel, E. R. (2006). In Search of Memory: The Emergence of a New Science of Mind. W.W. Norton
- Morris, P. i Gruneberg, M. (eds.) (1994). Theoretical aspects of memory. London: Routledge.
- Mulligan, N. W. (2007). Implicit Memory (Essays in Cognitive Psychology). Psychology Press.
- Neath, I. (Ed.) (2005). Short Term/Working Memory; Special Issue for the Second Quebec Conference on Short-Term/Working Memory. Psychology Press.
- Papanicolaou, A. C. (2005). The Amnesias: A Clinical Textbook of Memory Disorders. Oxford University Press.

Parkin, A. (1999). Memory: a guide for professionals. Chichester: John Wiley & Sons.

Radvansky, G. (2005). Human Memory. Allyn & Bacon.

Roediger, H.L. et al. (Eds). (2001). The Nature of Remembering: Essays in Honor of Robert G. Crowder. American Psychological Association

Saito, A. et al (ed.) (2000). Bartlett, culture and cognition. Philadelphia, PA, US: Psychology Press/Taylor & Francis.

Sánchez Cabaco, A. i Beato, M. S. (Coord) (2001). *Psicología de la memoria: Ámbitos aplicados*. Madrid: Alianza.

Schacter, D. L. (2001) *The seven sins of memory: How the mind forgets and remembers*. New York: Houghton Mifflin Co.

Schacter, D. L. i Scarry, E. (ed.) (2000). Memory, brain, and belief. Cambridge,US: Harvard University Press.

Schacter, D.L. i Tulving, E. (1994). Memory systems. Cambridge: MIT Press.

Tulving, E. (ed) et al. (2000). Memory, consciousness, and the brain: The Tallinn Conference. Philadelphia, PA, US: Psychology Press/Taylor & Francis.

Tulving, E. i Craik, F. I. M. (eds.) (2000). The Oxford handbook of memory. New York: Oxford University Press.

Cadescun dels diferents temes té també una bibliografia específica. A continuació assenyalen de tres dels temes principals de l'assignatura, alguns dels llibres recomenats:

Vellesa:

ALLOWAY, T. P. y GATHERCOLE, S. E. (2006). Working Memory and Neurodevelopmental Disorders. Psychology Press. Hove: Psychology Press.

BIALYSTOK, E. y CRAIK, F. I. M.(2006). Lifespan Cognition : Mechanisms of Change. Oxford University Press, USA.

BIRREN, J.E. et. al. (EDS). (1996). Handbook of the psychology of aging. San Diego: Academic Press, 4ª edición.

GRAF, P. y OHTA, N. (Eds) (2002). Lifespan Development of Human Memory. MIT Press

MOSHE, Benjamin y MORRIS, H.R. (Eds) (2001). Perspectives on Human Memory and Cognitive Aging. Taylor & Francis

PARK, D.C. Y SCHWARZ, N (Eds) (1999). Cognitive Aging : A Primer Psychology. New Jersey: LEA.

RIBERA, J.M. (2002). Función mental y envejecimiento. Madrid: Editores Médicos.

WOODS, R.T. (1996). Handbook of the clinical psychology of aging. Chichester: Wiley sons.

Psicologia Forense:

ACKERMAN, M.S. (1999). Essentials of forensic psychological assessment. New York: John Wiley.

BJORKLUND, D. F. et al. (eds) (2000). False-memory creation in children and adults: Theory, research, and implications. Mahwah, NJ, US: LEA.

CECI, S.J. y HEMBROOKE, H. (Eds). (1998) Expert witnesses in child abuse case: What can and should be said in court. New York: Springer Verlag.

CUTLER, B.L y PENROD, S.D. (1996). Mistaken identification: The eyewitness, psychology, and the law. New York, Cambridge University Press.

EISEN, M., QUAS, J.A. y GOODMAN, G. S. (2001) Memory and Suggestibility in the Forensic Interview. LEA.

GARRIDO, E., MASIP, J. y HERRERO, M.C. (2006) Psicología Jurídica. Madrid: Pearson.

GOLDSTEIN, A.M. y WEINER, I. B. (2003). Handbook of Psychology, Forensic Psychology (Handbook of Psychology). John Wiley & Sons.

GUDJONSSON, G.H. y HAWARD, L.R.C. (1998). Forensic Psychology: A guide to practice. London: Routledge.

HESS, A.K. y WEINER, I.B. (1999) Handbook of forensic psychology. New York: John Wiley 2ª.edi.

IBABE, I. (2000). Psicología del testimonio. Donostia: Erein.

MEMON, A., VRIJ, A. & BULL, R. (1998). Psychology & Law: Truthfulness, Accuracy and Credibility of victims, witnesses and suspects. McGraw Hill, UK.

ROESCH, R., HART, S.D. y OGLOFF, J.R.P. (1999). Psychology and law : the state of the discipline. New York : Kluwer Academic/Plenum Publishers.

SORIA, M.A. (ed) (2002). Manual de Psicología Forense. Barcelona: Atelier.

SORIA, M.A. y SAIZ, D. (2006). Psicología Criminal. Madrid: Pearson.

TOGLIA, M. P., READ J. D., ROSS D. F., LINDSAY R.C.L. (2006). The Handbook of Eyewitness Psychology: Volume I: Memory for Events. Lawrence Erlbaum Associates.

URRA, J. (2002). Tratado de psicología forense. Madrid: Siglo XXI.

VRIJ, A. (2000). Detecting lies and deceit: the psychology of lying and the implications for professional practice. Chichester : John Wiley & Sons.

WRIGHTSMAN, L.S. (2001). Forensic psychology. Belmont, CA: Wadsworth/Thomson Learning.

Publicitat:

ARENS, W (2007) Essentials of contemporary advertising. Boston: MacGraw Hill.

BASSAT, LI. (2006). El libro rojo de las marcas. Barcelona: DeBolsillo.

BILLOROU, O.P. (2001). Introducción a la publicidad. Buenos Aires: Ateneo.

CAFFERATA, P. y TYBOUT, A.M. (1989). Cognitive and affective responses to advertising. Lexington (Massachusetts): Lexington Books.

FERRER, C. (2001). Estrategias y tácticas de la publicidad. Madrid: Edimarco.

FRANZEN, G. (1994). Advertising effectiveness: Findings from empirical research. Oxfordshire: NTC Publications.

JONES, J.P. (2002). The ultimate secrets of advertising. Thousand Oaks: Sage Publications.

KAHLE, L.R. y KIM, Ch-H., (2006) Creating images and the psychology of marketing communication. NJ, US: Lawrence Erlbaum Associates Publishers, 2006.

EDINA, A. (2001). La Publicidad. Madrid: Acento.

MOLINE, M. (2000). La fuerza de la publicidad: saber hacer buena publicidad. Saber administrar su fuerza. Madrid: Mc.Graw-Hill.

OCAÑA, F. (2006). La publicidad contada con sencillez. Madrid: Maeva.

O'GUINN et al. (1998). Publicidad. México: Thompson Editores.

PRICKEN, M. (2002). Creative advertising: ideas and techniques from the world's best campaigns. New York: Thames and Hudson.

WELLS, W. (2006). Advertising: Principles & Practice. London: Prentice Hall.

SCHOR, J.B. (2006). Nacidos para comprar: los nuevos consumidores infantiles. Barcelona: Paidós.

SMITH, K., MORIARTY, S., BARBATSIS, G, y KENNEY, K. (2005) Handbook of visual communication: Theory, methods, and media. Mahwah, NJ, US: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.

DOCÈNCIA TUTORITZADA

Aquesta docència, d'una hora setmanal, és no obligatòria i té els següents objectius:

- a) aprofundir més amb l'assignatura a través de la lectura i discussió d'articles d'interès.
- b) ensenyar les diferents formes de presentar els treballs científics (pòster, comunicació, treball escrit).
- c) el seguiment dels treball de curs.

En síntesi el nostre projecte de tutorització preten dotar als estudiants de les habilitats necessàries per a la comunicació científica, es a dir, realització de treballs, ja siguin articles o capítols de llibre, etc. o la seva presentació en congressos.

El nostre model de tutorització possibilita la realització de aquestes pràctiques a través de la tutorització per via e-mail.

AVALUACIÓ

Encara que és un tema que es discutirà a classe amb els estudiants implicats, en principi es pretén dur a terme una avaluació continuada, mesurada a través de les pràctiques, les intervencions a classe i un treball final sobre el tema que cada estudiant hagi escollit.

NOTA: Aquest programa pot tenir petites modificacions a l'inici del curs.